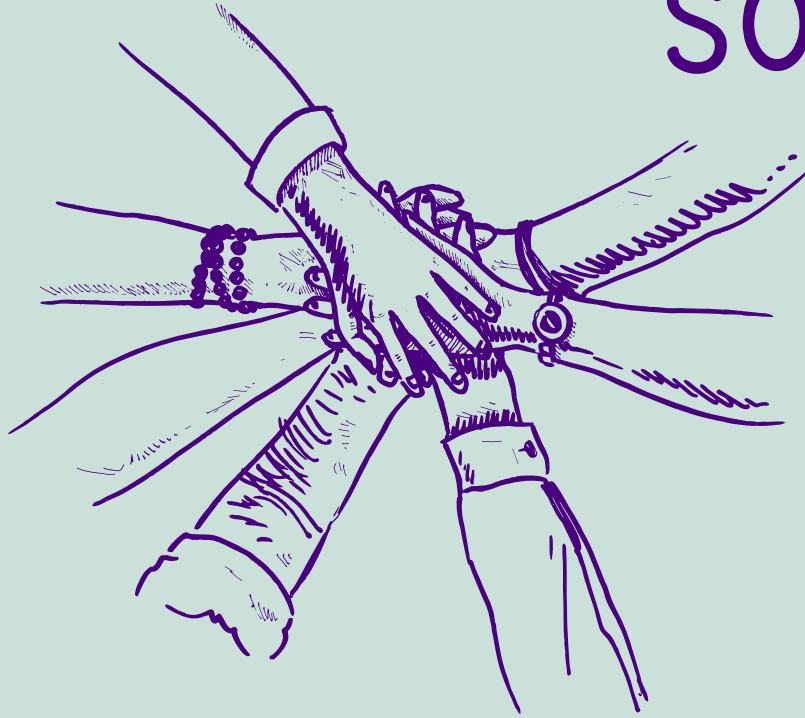

YOLDAŞÇA

ELEŞTİRİ SÖZLÜĞÜ

Bu sözlük, 27 Nisan
2023'te çevrimiçi yapılan
Politikada İyilik Hali
Platformu toplantısının
çıktısıdır.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

İyi Niyet Pusulası

Hukuktaki “iyi niyet karinesi”ne benzer şekilde, örgütlenmelerde bir sorun ortaya çıktığında hareket noktasını oluşturan pusula.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Takdircilik ve övücülük

Örgütlerde iyi yapılan,
ortak başarılan işleri
kutlamayı hatırlatma
sorumluluğu.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Eleştiriperverlik

Bir eleştiri yapıldığında tepkisel yaklaşmama, eleştiriye kişisel ve örgütsel güçlenme fırsatı sayma eğilimi.

Yoldaşça eleştiriyi teşvik etmek için öneriler

Şefkatli aşınma

Örgütle bağın kopmasının olağan kabul edilmesi, bu durumun bir örgütsel/topyekün dışlama eğilimi doğurmaması.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Eylemcilik

Sözcüllük yerine
eylemciliğin öncelenmesi,
üreterek birbirimize
yakınlaşma.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Neşe radarları

Örgüt üyelerinin birbirleriyle gündelik hayatın neşesini de paylaşmasını mümkün kılan örgütsel zeminler.

Yoldaşça eleştiriyi teşvik etmek için öneriler

Köprü yoldaşlar

Biri diğerine karşı yoldaşça eleştirinin gereklerini gözetmediğinde devreye girerek yoldaşlığı hatırlatan araçlar.

Yoldaşça eleştiriyi teşvik etmek için öneriler

Hatırlamacılık

Köprülerin altında ne kadar su aksa da aynı yolda yürüdüğümüzü unutmamak; sıkça hatırlamak, birbirimize hatırlatmak.

Yoldaşça eleştiriyi teşvik etmek için öneriler

Hikâyecilik

Sadece hedef odaklı olarak eylememe, yoldaşlığın birbirinin gündeliğinden haberdar olmakla güçlendiğini hatırlamak, birbirimizle küçük/kısa/özet bilgi notları paylaşmak.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Koltuksuz ortaklık

Faydaya değil erdeme dayalı dostluk, bir aradalık, birliktelik; herhangi bir şeyin zedeleyemediği yol arkadaşlığı, yoldaşlık, ortaklık.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Güvendeşlik

Hukuktaki “iyi niyet karinesi”ne benzer şekilde, örgütlenmelerde bir sorun ortaya çıktığında hareket noktasını oluşturan pusula.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

Gözeten/ Aktif diyalog

Çatışmanın iki veya daha fazla kişinin kaygılarının ihtiyaçlarının uyuşmadığı durum olduğunu da hatırlayarak alan açma, söz verme, dile getirmeyi destekleme sorumluluğu.

Yoldaşça eleştiriye teşvik etmek için öneriler

İyi Niyet Pusulası	Köprü yoldaşlar
Takdircilik ve övücülük	Hatırlamacılık
Eleştiriperverlik	Hikâyecilik
Şefkatli aşınma	Koltuksuz ortaklık
Eylemcilik	Güvendeşlik
Neşe radarları	Gözeten/Aktif diyalog

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Sözün şehveti	Sonyargıcılık
Haklı çıkma şehveti	Özcülük
Modelsizlik	İndirgemecilik
İğnesiz çuvaldızcılık	Statikleştirme
Liberverlik	Hayaletleme/ iplemezlik
Tokatçı hakikat	Füzyonizm
Ayrılsak da beraberizcilik	Bizimizim
Hatacıbaşılık	Polimajcılık
Bıkkınlık	

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Sözün şehveti

Söze fazla anlam yükleme.
En ufak mevzuları uzun
uzadıya kurcalayarak
eylemi geciktirme.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Haklı çıkma şehveti

Haklı olmanın her şeyi meşrulaştırdığı, eleştirinin tek odağına dönüştüğü eleştirme eylemi.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Modelsizlik

Politik hareketlerde özneleşmenin büyük oranda taklit ederek, model alarak özneleşmeye dayandığını göz önünde bulundurarak, örgütlenmelerde yoldaşça eleştiriye ilham verebilecek politik figürleri öne çıkarma ihtiyacı.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

**İğnesiz
Çuvaldızcılık**

Sinik, mükemmelliyetçi,
sorundan ve çözümden
kendini muaf tutma
eğilimi.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Liberverlik

Hoşaya gitmeyen her şeyi
liberalizm olarak
etiketleme.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Tokatçı hakikat

Hakikat ve nezaketi birbirinin tersi olarak konumlandırma, hakikati “yüze çarpılan şey” olarak ve politik nezaketi liberalizm olarak görme.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Ayrılsak da beraberizcilik

Kişilerin örgütlenmelerle gönül bağının koptuğu, bunun bir sorun olarak görülmediği ve ideolojik ortaklık nedeniyle örgütsel ilişkinin devam ettiği durumlar.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Hataacıbaşılık

Hep hata arama eğilimi.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Bıkkınlık

Olumsuz yorum ve deneyimlerin eylemlerin değerlendirilmesinde belirleyici olması.

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Sonyargıcılık

Önyargının sonyargıya dönüşmesi, kişilerin kendini en başından kapatma eğiliminde olması nedeniyle bir başka kişiye ve/ya söze ihtiyaç duymama durumu.

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Özcülük

Sonsuz yüze ya da boyuta sahip herhangi bir olguyu ya da kavramı, belli bir yüzüyle ya da anlamıyla anlamakta ısrar etme.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

İndirgemecilik

Özcülüğü kullanarak
akılyürütme.

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Statikleştirme

Olguyu, zamanı durdurarak
bağlamından ayırma,
tarihselleğinden soyarak
anlama/ma.

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Hayaletleme/ iplemezcilik

Bir sorun karşısında hiçbir şey olmamış gibi davranma, örgüt merkezince verilen karar doğrultusunda ilgili kişiyle hiç irtibat kurmadan ilişkiyi kesme.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Füzyonizm

Birlik beraberlik
vurgusuyla eleştirel
duranları ayırklaştırmak,
atomlaştırmak.

Yoldaşça eleştiriye baltalayan şeyler

Bizimizim

Kol kırılır yen içinde kalır alışkanlığının, örgütler, gruplar, topluluklar, ağlar içi öz-eleştiri süreçlerini engellemesi; eleştirel duranların ortaklığın dışına atılması. (Cemaatçiliğin ilericicesi...)

Yoldaşça eleştiriyi baltalayan şeyler

Polimajcılık

Kişinin politikliğini imajına göre belirleme eğilimi. Sarışınlığı, bıyığı, belli bir giyim biçimini politiklik/apolitiklik göstergesi saymak.

Eleştiri yoldaşımıza yapıldığında farklı olmalı. Yoldařsak nefret söylemi üretmeyeceğimiz, kişiliğe saldırmayacağımız varsayımına dayanırız. Ancak yoldaşımızı hasmımızı eleştirir gibi eleştirdiğimizde, sıklıkla deneyimlediğimiz gibi örgütlerimiz içten infilak eder.

